

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Praze rozhodl soudkyní Lenkou Bursíkovou ve věci

žalobkyně: **M. J.**
bytem X

zastoupena advokátem JUDr. Pavlem Bergerem
se sídlem Bělocerkevská 1037/38, Praha 10

proti
žalované: **Česká správa sociálního zabezpečení**
se sídlem Sokolovská 855/225, Praha 9

o žalobě proti rozhodnutí žalované ze dne 14. 9. 2021, č. j. X,

takto:

- I. Žaloba se zamítá.
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

Vymezení věci

1. Rozhodnutím ze dne 5. 8. 2021, č. j. X, Okresní správa sociálního zabezpečení Benešov (dále jen „OSSZ“), rozhodla o dočasném krácení nemocenské při dočasné pracovní neschopnosti trvající od 30. 5. 2021 za období od 9. 7. 2021 do 13. 7. 2021 včetně, tj. za 5 kalendářních dnů, o polovinu. Toto rozhodnutí bylo založeno na zjištěních vyplývajících ze záznamu o provedení kontroly ze dne 15. 7. 2021. Z něj se podává, že dne 9. 7. 2021 Pražská správa sociálního zabezpečení (dále jen „PSSZ“) u žalobkyně, která byla v pracovní neschopnosti od 30. 5. 2021, provedla kontrolu podle § 76 zákona č. 187/2006 Sb., o nemocenském pojištění. Kontrolou bylo zjištěno porušení režimu dočasně práce neschopného pojištěnce, které spočívalo v neumožnění provedení kontroly. Ze záznamu o provedení kontroly plyne, že na adrese kontroly se nacházel desetipatrový panelový dům,

zvonek nebyl označen. Vstup do domu umožnila procházející sousedka. Byty nejsou z chodby přístupné, neboť se nachází za prosklenými dveřmi, stejně tak zvonky k jednotlivým bytovým jednotkám. Poštovní schránka byla označena, oznámení o nezastižení do ní bylo vloženo. Dne 13. 7. 2021 PSSZ obdržela od žalobkyně vyjádření, v němž uvedla, že v době provedení kontroly pobývala na adrese uvedené v rozhodnutí o dočasné pracovní neschopnosti a čeká na vyjádření odborného lékaře ke svému zdravotnímu stavu. Dne 21. 7. 2021 OSSZ oznámila žalobkyni zahájení správního řízení ve věci dočasného krácení nemocenského z důvodu podezření z porušení režimu dočasné práce neschopného pojištěnce.

2. OSSZ na základě shora uvedeného v prvostupňovém rozhodnutí konstatovala, že žalobkyně při kontrole dodržování režimu dočasné práce neschopného pojištěnce dne 9. 7. 2021 neměla označen zvonek, byla označena pouze poštovní schránka, do které bylo vloženo oznámení o kontrole. Tím, že žalobkyně neměla označený zvonek, nesplnila podle OSSZ povinnost součinnosti při kontrole dodržování režimu dočasné práce neschopného pojištěnce.
3. Proti rozhodnutí OSSZ brojila žalobkyně odvoláním, v němž namítla, že z pouhého neoznačení zvonku nelze dovozovat porušení povinnosti součinnosti při kontrole. Zdůraznila, že nevěděla o tom, že její zvonek je neoznačen. Vždy měla zvonek řádně označený, muselo však dojít k jeho poškození tak, že její jméno z něj bylo odstraněno, resp. znečitelněno. K této události pravděpodobně došlo v době blízké předcházející kontrole. Jelikož žalobkyně trávila veškerý čas ve svém bytě, poškození zvonku si nevšimla a ani všimnout nemohla. K prokázání skutečnosti, že v době kontroly byla doma, doložila čestné prohlášení svého syna.
4. Žalovaná v záhlaví označeným rozhodnutím (dále jen „napadené rozhodnutí“) zamítla odvolání žalobkyně a potvrdila rozhodnutí OSSZ. Uvedla, že sama žalobkyně tvrdí, že si je vědoma neoznačeného zvonku, ale že v jejím případě nešlo o úmysl. Podle žalované k dostatečné součinnosti ze strany žalobkyně nedošlo. Nedostatečná součinnost, která měla za následek nemožnost provedení kontroly, podle žalované znamená porušení § 64 odst. 1 písm. b) zákona o nemocenském pojištění.
5. Žalobkyně se žalobou podle § 65 a násl. zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního („s. ř. s.“), podanou dne 26. 10. 2021 domáhá zrušení napadeného rozhodnutí.

Obsah žaloby a vyjádření účastníků

6. Žalobkyně uvádí, že žalovaná nedostatečně zjistila skutkový stav. Syn žalobkyně potvrdil, že žalobkyně byla v inkriminované době doma, syn se o ni staral z důvodu její nemoci. Žalobkyně neměla povědomí o tom, že byl její zvonek v době kontroly poškozen. K poškození muselo dojít v době bezprostředně předcházející kontrole, nelze jí tedy klást za vinu, že jeho poškození nezjistila, neboť právě kvůli dlouhodobé pracovní neschopnosti zůstávala doma. Žalobkyně je přesvědčena, že kontrolní pracovník nepostupoval správně. Pokud se dostal do domu „využitím“ kolemjdoucí obyvatelky, a tudíž bez vědomí žalobkyně, nemohla žalobkyně vědět, že kontrolor je před jejím bytem a že se k ní pokouší dostat, a to z důvodu stavební konstrukce chodby u bytů. Bylo by absurdní, pokud by z důvodu, že z chodby není možný přístup k bytu, žalovaná vyvozovala nedodržení povinností souvisejících s kontrolou. Žalobkyně žádné povinnosti podle § 64 odst. 1 písm. b) zákona o nemocenském pojištění neporušila, neboť v době kontroly byla doma, což ostatně vyplývá z čestného prohlášení jejího syna. To, že pracovník kontroly nebyl

schopen dostat se k žalobkyni a kontrolu provést, je shoda nešťastných okolností, kterou nelze žalobkyni klást za vinu. Žalovaná nepřihlédla k žalobkynině argumentaci, opomněla se vypořádat s tvrzením, že žalobkyně byla v době kontroly doma, a také s důkazem – čestným prohlášením syna žalobkyně. Napadené rozhodnutí je proto nepřezkoumatelné.

7. Žalovaná ve vyjádření k žalobě konstatovala, že skutkový stav byl zjištěn dostatečně. Je zřejmé, že žalobkyně porušila § 64 odst. 1 písm. b) zákona o nemocenském pojištění, neboť neoznačila potřebnými údaji místo pobytu v době dočasné pracovní neschopnosti tak, aby bylo možno kontrolu provést. Žalovaná zdůraznila, že řízení nebylo vedeno z důvodu porušení režimu dočasné práce neschopné pojištěnky, kontrola vůbec nebyla provedena. Ani žalobkyně nepopírá, že její zvonek byl v době kontroly poškozen a údaje na něm znehodnoceny. Žalovaná nespatřuje v postupu kontrolora žádné pochybení. Za situace, kdy nebylo možno kontrolu provést z důvodu neoznačení místa pobytu, se kontrolor pokusil zjistit číslo jejího bytu na základě údajů uvedených ve vnitřních prostorách domu. Žalobkyni rozhodně nebylo kladeno k tíži, jakou má dům konstrukci. K prohlášení syna žalobkyně žalovaná uvedla, že je nebylo možno akceptovat, neboť k posuzování dodržování režimu dočasné práce neschopného pojištěnce vůbec nedošlo.
8. Žalovaná navrhuje zamítnutí žaloby.
9. V replice k vyjádření žalované žalobkyně vyjádřila své přesvědčení, že k žádnému porušení součinnosti z její strany nedošlo. Skutečnost, že došlo bez zavinění žalobkyně k poškození zvonku, nemění nic na tom, že žalobkyně původně zvonek řádně označila.
10. Při jednání dne 14. 3. 2022 žalobkyně setrvala na svém procesním stanovisku, žalovaná se z jednání omluvila, soud tedy jednal v její nepřítomnosti. Žalobkyně je přesvědčena, že neporušila žádnou zákonnou povinnost, neměla být tedy krácena na svých právech. Poštovní schránka byla označena i číslem bytu. V domech dochází často k vandalismu, proto je technicky proveden tak, že zvonky jsou na vnější části domu, uvnitř jsou poštovní schránky, na jednotlivých patrech jsou skleněné zástěny a za nimi dveře bytů. Pokud se kontrolující osoba dostala do domu přes první zabezpečené dveře za pomoci cizí osoby, mohla se jí také dotázat, zda neví, kde žalobkyně přesně bydlí a následně zaklepat na skleněnou stěnu. Byt žalobkyně je hned vedle této zástěny. Kdyby kontrolor vyvinul aktivitu, dalo by se předpokládat, že by žalobkyně klepání slyšela a dveře otevřela. Žalobkyně byla doma se svým synem, byla těžce nemocná, dosud má vážné zdravotní problémy. Jde o shodu nešťastných okolností (důsledek vandalismu). Žalobkyně nevěděla, že zvonek je poškozen.
11. Důkazy navržené žalobkyní soud při jednání neprováděl, neboť jde o listiny, které jsou součástí správního spisu, jímž se v řízení před správními soudy dokazování neprovádí.

Posouzení žaloby

12. Soud ověřil, že žaloba byla podána včas osobou k tomu oprávněnou a splňuje všechny formální náležitosti na ni kladené. Je tedy projednatelná. Soud pouze pro pořádek konstatuje, že je místně příslušný k projednání žaloby. Ve věcech týkajících se nemocenského pojištění se totiž místní příslušnost soudu určuje podle obecného pravidla v § 7 odst. 2 s. ř. s. (tedy dle sídla správního orgánu prvního stupně, které je v nynější věci v Benešově), nikoli podle pravidla obsaženého v § 7 odst. 3 s. ř. s. (podle bydliště žalobkyně).

13. Při přezkumu napadeného rozhodnutí vycházel soud ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování žalované (§ 75 odst. 1 s. ř. s.), přičemž napadené rozhodnutí přezkoumal v mezích uplatněných žalobních bodů, jimiž je vázán (§ 75 odst. 2 věta první s. ř. s.).
14. Soud dospěl k závěru, že žaloba není důvodná.
15. Podle § 64 odst. 1 písm. b) zákona o nemocenském pojištění je pojištěnec, který je dočasně práce neschopný, povinen umožnit příslušnému orgánu nemocenského pojištění a v rozsahu uvedeném v § 65 odst. 2 písm. c) též zaměstnavateli kontrolu dodržování režimu dočasně práce neschopného pojištěnce a **poskytnout nezbytnou součinnost** k provedení této kontroly, zejména **označit potřebnými údaji místo pobytu** v době dočasné pracovní neschopnosti tak, aby bylo možné tuto kontrolu provést; při této kontrole je dočasně práce neschopný pojištěnec povinen prokázat svou totožnost a předložit rozhodnutí o vzniku dočasné pracovní neschopnosti.
16. Podle § 125 odst. 1 zákona o nemocenském pojištění pojištěnci, který porušil režim dočasně práce neschopného pojištěnce nebo nesplnil povinnost součinnosti při kontrole režimu dočasně práce neschopného pojištěnce podle § 64 odst. 1 písm. b), může být nemocenské dočasně kráceno nebo odňato, a to na dobu nejdéle 100 kalendářních dnů ode dne porušení tohoto režimu nebo nesplnění povinnosti této součinnosti, ne však déle než do skončení dočasné pracovní neschopnosti, při níž došlo k porušení tohoto režimu.
17. Podstatou sporu je otázka, zda žalobkyně splnila, či nesplnila povinnost součinnosti při kontrole režimu dočasně práce neschopného pojištěnce podle § 64 odst. 1 písm. b) zákona o nemocenském pojištění, tedy jestli vytvořila takové podmínky, aby kontrolní orgán mohl efektivně provést kontrolu režimu dočasně práce neschopného pojištěnce, nikoliv skutečnost, jestli žalobkyně dodržovala režim dočasně práce neschopného pojištěnce ve smyslu § 64 odst. 1 písm. a) ve spojení s § 56 zákona o nemocenském pojištění, zejména pak povinnost zdržovat se v době dočasné pracovní neschopnosti v místě pobytu [§ 56 odst. 2 písm. b)]. Veškerá tvrzení žalobkyně (a související důkazní návrhy) směřující k prokázání skutečnosti, že se v den pokusu o provedení kontroly zdržovala doma, se tak zcela mýlí s předmětem nynějšího řízení. Byť je tedy možno žalobkyni přisvědčit v tom, že se žalovaná v napadeném rozhodnutí výslovně nevyjádřila k předloženému čestnému prohlášení žalobkynina syna, je nutno uzavřít, že uvedený nedostatek nemohl mít vliv na zákonnost napadeného rozhodnutí, neboť žalobkyně hodlala daným čestným prohlášením prokázat skutečnost, která je pro věc bez významu (tedy to, zda se v době pokusu o provedení kontroly zdržovala doma).
18. K provedení jakékoliv kontroly je potřebná součinnost kontrolovaného. Umožněním kontroly je třeba rozumět umožnění kontaktu s tím, kdo je oprávněn kontrolovat. Povinnost součinnosti při kontrole podle zákona o nemocenském pojištění se projevuje mimo jiné tím, že dočasně práce neschopný pojištěnec je povinen zejména označit potřebnými údaji místo pobytu, tedy např. mít označen jmenovkou byt a mít funkční a řádně označený zvonek nebo jiné zařízení umožňující dorozumívání (popřípadě umožnit aspoň zaklepání na dvěře). Mezi účastníky řízení není sporu o tom, že zvonek žalobkyně, jenž byl prostředkem k umožnění kontaktu kontrolora se žalobkyní, řádně označen nebyl. Takovou situaci lze podle soudu hodnotit jako neposkytnutí součinnosti. V důsledku dané skutečnosti totiž kontrolující osoba pozbyla jakoukoli možnost žalobkyni kontaktovat. Kontrolující osobě se podařilo dostat do vnitřních prostor domu (nikoli však až k bytu

žalobkyně) náhodou, za pomoci kolemjdoucí osoby, nikoli tedy za součinnosti se žalobkyní. Výtku žalobkyně (vznesená nadto až při jednání), podle které měl kontrolor prostřednictvím oné cizí osoby dále zjišťovat, kde přesně se nachází žalobkynin byt, a pokusit se klepat na skleněnou zástěnu oddělující společné prostory domu od chodby, ve které se nachází dveře k jednotlivým bytům, soud nepovažuje za důvodnou. I kdyby se totiž kontrolor dozvěděl číslo žalobkynina bytu, je zjevné, že by mu v přímém kontaktu se žalobkyní bránila skleněná stěna oddělující společné prostory domu od dveří k jednotlivým bytům. Tvrzení žalobkyně, podle kterého by se tímto postupem kontrolující osoba mohla domoci kontaktu se žalobkyní, je zcela hypotetické. Umožnění klepání na skleněnou stěnu, která se nachází před dveřmi do bytu žalobkyně s vírou, že žalobkyně toto klepání uslyší, podle soudu rozhodně nelze považovat za poskytnutí součinnosti pro provedení kontroly. Soud pak uvádí, že správní orgány nekladly žalobkyni k tíži důsledky plynoucí ze „stavební konstrukce chodby u bytů“. Pokud se kontrolor i přes neoznačený zvonek dostal vlastní pomocí (resp. za pomoci kolemjdoucí osoby) do vnitřních prostor a snažil se i přes překážky spojené s neoznačeným zvonkem žalobkyni dohledat, nelze takový postup kontrolorovi vytýkat, ale naopak je možno jej považovat za postup souladný se zásadou vstřícnosti správního orgánu.

19. Soud v této souvislosti nemůže přisvědčit námitce, podle které správní orgány nedostatečně zjistily skutkový stav. Správní orgány své závěry založily zejména na záznamu o provedení kontroly ze dne 15. 7. 2021. Podle soudu jde o způsobilý podklad pro rozhodnutí (srov. přiměřeně závěry rozsudku NSS ze dne 6. 9. 2018, č. j. 4 As 105/2018-36, podle kterého protokol o kontrole představuje zároveň spolehlivý a přezkoumatelný podklad pro navazující řízení) zachycující zásadní skutková zjištění. Sama žalobkyně zjištění vyplývající z uvedeného záznamu nezpochybnila. Stěžejní skutečnost, že v době, kdy měla být kontrola provedena, nebyl její zvonek řádně označen, ostatně sama opakovaně potvrdila. Z hlediska naplnění hypotézy dané právní normy je pak bez významu, jaké byly důvody neposkytnutí součinnosti. Soud nezpochybňuje skutečnost, že k poškození zvonku mohlo dojít v důsledku „souhry nešťastných okolností“ či vandalismu. Zákon nicméně nepředpokládá zkoumání důvodů, pro které k neposkytnutí součinnosti došlo (tj. určitou formu „liberace“, byť s tou výhradou, že v dané věci nejde o přestupkové řízení). Soud si nedokáže ani představit, jak by kontrolní orgán v praxi měl prověřovat, z jakých důvodů došlo k tomu, že kontrolovaná osoba nemá označený zvonek (či nefunkční zvonek, poškozenou jmenovku na dveřích apod.). Taková povinnost by dle názoru soudu vedla k paralýze kontrolní činnosti.
20. Soud si je vědom toho, že neposkytnutí součinnosti spočívající v neoznačení zvonku, ke kterému mohlo dojít bez vědomí kontrolované osoby, a z toho vyplývající důsledky (krácení či dokonce odejmutí nemocenské), se může jevit jako příliš přísné. Soud nicméně pro pořádek dodává, že § 125 zákona o nemocenském pojištění umožňuje správnímu orgánu krátit pojistné až na dobu 100 kalendářních dnů, resp. je možno je zcela odejmout. V žalobkynině případě bylo nemocenské kráceno o polovinu po dobu pěti kalendářních dnů (a žalobkyně proti takto stanovené délce krácení učiněné v rámci správního uvážení nebrojila), čímž dle názoru soudu byla dostatečně zohledněna „závažnost“ porušení povinnosti součinnosti.
21. Soud pak již nad rámec připomíná, že žalobkyně byla práce neschopná dlouhodobě (od května roku 2021), bylo proto její povinností (např. v rámci povolených vycházek) průběžně kontrolovat, zda je její zvonek řádně označen, aby mohlo v případě potřeby dojít

k efektivnímu provedení kontroly. Nelze pominout ani to, že dle tvrzení samotné žalobkyně o ni v době její pracovní neschopnosti pečoval syn (konkrétně i v den pokusu o provedení kontroly). I ten se tedy musel pravidelně dostávat do domu, a mohl tak žalobkyni (v případě, že by žádné vycházky nerealizovala) upozornit na poškození jejího zvonku.

Závěr a náklady řízení

22. Soud neshledal žalobu důvodnou, proti ji podle § 78 odst. 7 s. ř. s. zamítl. O náhradě nákladů řízení rozhodl podle § 60 odst. 1 a 2 s. ř. s. Žalobkyně nebyla ve věci úspěšná, a proto jí náhrada nákladů řízení nenáleží. Žalovaná nemá ve věcech nemocenského pojištění právo na náhradu nákladů řízení, byť byla ve věci úspěšná.

Poučení :

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Případně-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Praha 14. března 2022

Lenka Bursíková, v. r.
soudkyně